

Refleksija par kursos “Mūsdienu skola sistēmisko
pārmaiņu apstākļos” gūto pieredzi “ (Sankt –
Pēterburgas Ļeņingradas apgabala izglītības
attīstības institūts

Metapriekšmetu pieeja un universālo mācību darbību veidošana

Materiālus apkopoja I.Guseva

11.03.2019.

Metapriekšmetu rezultāti

- 1) prasme patstāvīgi noteikt apmācības mērķus, formulēt sev jaunus uzdevumus mācībās un izzinošā darbībā, attīstīt intereses un motivāciju savai izziņas darbībai;
- 2) prasme patstāvīgi plānot mērķa sasniegšanas ceļus, tai skaitā alternatīvas, apzināti izvēlēties izziņas uzdevumu efektīvu risināšanas paņēmienus;
- 3) prasme kontrolēt savas darbības rezultātus mērķa sasniegšanas procesā, ievērojot visus norādījumus, vidi, veikt savas darbības korekciju;
- 4) prasme izvērtēt mācību uzdevuma izpildes pareizību, savas iespējas tās risināšanā;
- 5) paškontroles pamatu apzināšana, pašvērtējums, lēmumu pieņemšana un mācību un izziņas darbības apzināta izvēle;
- 6) prasme noteikt jēdzienus, veidot vispārinājumus, noteikt analogijas, klasificēt, noteikt cēloņus, veidot loģiskus spriedumus un veidot secinājumus;

Metapriekšmetu rezultāti

7) Prasme veidot, lietot un pārveidot zīmes un simbolus, modeļus un shēmas mācību un izziņas uzdevumu risināšanā.;

8) apzināta lasītprasme;

9) Prasme organizēt mācību sadarbību un kopīgo darbību ar pedagogu un vienaudžiem; strādāt individuāli un grupā: atrast kopīgo risinājumu un atrisināt konfliktsituācijas, regulējot savu rīcību, ievērojot citu intereses, formulēt, argumentēt un aizstāvēt savu viedokli; plānot

10) prasme apzināti izmantot runāšanas līdzekļus atbilstoši komunikācijas uzdevumiem, lai izteiktu savas jūtas, domas un vajadzības; plānot un regulēt savu darbību, rakstiskās, mutiskās un monologiskās runāšanas apgušana un izmantošana;

11) IKT kompetence;

12) ekoloģiskās domāšanas veidošana un attīstīšana, prasme tās izmantot izzinošā, komunikatīvā, sociālā praksē un profesionālā orientācija.

Metapriekšmetu pieejas aktualitāte

Zinātnes
disciplīnu
vienotības
trūkums

Mācību
priekšmetu
sadrumstalotība

Metapriekšmetu
pieeja, kura
uzaicina atrisināt
nosauktas
problēmas

No priekšmetu specializācijas uz
mācību priekšmetu integrāciju

Kā skolā var nodrošināt mācību priekšmetu
integrāciju?

To var izdarīt uz starppriekšmetu un metapriekšmetu
integrācijas pamatā

Metapriekšmetu pieeja

Metapriekšmetu pieeja liecina, ka eksistē vispārinātās jēdzienu un mācību darbības sistēmas, kuras tiek izmantotās visur, bet skolotājs balstoties uz savu atver tā dažādas īpašības

Metapriekšmetu kategoriju piemēri

1. Definīcija un jēdziens
2. Zīmējums un shēma.
3. Zināšanas un informācija
4. Mērķis un uzdevums
5. Loma un pozīcija
6. Paņēmiens un modelis.
7. Saturs un forma.
8. Zināšanas un nezināšanas.
9. Kārtība un haoss.
10. Izmaiņas un attīstība.
11. Vienkāršs un sarežģīts.

Mācību darbības metapriekšmetu piemēri

1. Analīze un sintēze
2. Vispārīgums
3. Salīdzināšana
4. Mērķu izvirzīšana
5. Plānošana
6. Korekcija
7. Kontrole
8. Vērtējums un pašvērtējums
9. Konspektēšana
10. Komunikācija un mijiedarbība

Metapriekšmetu pieeja

Metapriekšmetu pieeja izglītības saturā ir darbība, kura neattiecas uz konkrēto mācību priekšmetu, bet, tieši nodrošina mācību procesu jebkura mācību priekšmeta ramjos.

Metapriekšmeti : “Zīme”(prasme veidot shemas),
“Problēma”, “Jēga”, “Situācija”

Metapriekšmetu pieeja

- 1) izglītības saturā izdala fundamentālus izglītojošus objektus, metapriekšmetu pirmsjēgu.
- Fundamentālie izglītojošie objekti – pamatpunkti izglītības daudzumā, pateicoties kuriem eksistē izziņas darbības daļa un veidojas zināšanu sistēma par tām.
- Tādi objekti ir : skaitlis, laiks, algoritms, burts utt.
- 2) uz fundamentālo izglītojošo objektu pamata var izdalīt mācību metapriekšmetus, kuru var atrasties jebkura mācību kursā ka metapriekšmetu tēma vai sadaļa.
- “Metapriekšmets – pamats (kodols) izglītības saturā vai mācību darbībā.”
- 3) metapriekšmetu **darbības nodrošināšana**

Pirmkārt, ka darbība, kura saistīta ar fundamentāliem izglītojošiem objektiem un to uzzināšanu, kuri ir virzīti uz fundamentālo problēmu risinājumu (dzīvības rašana, dzīva atšķirība no nedzīva utt).

Otrkārt, ka darbības, kuras atrodas aiz konkrētiem mācību priekšmetiem – mērķu izvirzīšana, plānošana, problēmas apjēgšana, refleksija utt.

. (A.Hutorskojs)

Metapriekšmetu pieeja

Krievijas izglītības standartā metapriekšmetu izglītības darbība definēta kā “darbības paņēmieni, kuri tiek lietoti izglītības procesā, tā arī dažādu dzīves problēmu risināšanā, kuri tiek apgūti uz viena vai daudzu priekšmetu bāzēs.”

Metapriekšmetu pieeja

Neskatoties uz to, ka metapriekšmetu pieeja palīdz novērst šauro specializāciju, tomēr nenoliedz mācību priekšmetus, kā tādus, bet piedāvā attīstīt to uz refleksijas pamatā

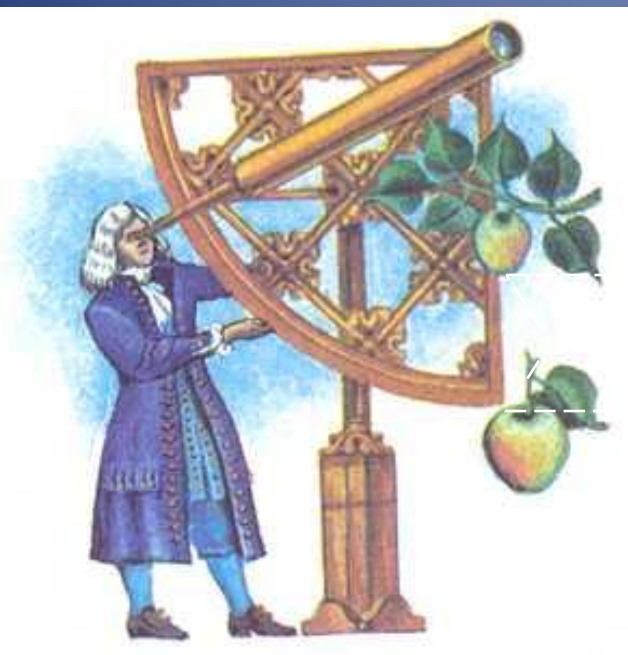
Metapriekšmetu pieeja

Skolēns pats izvēlas sava darba metodi strādājot ar jaunu jēdzienu uz dažādu priekšmetu pamatā.

Tiek veidota vide, lai skolēns reflektētu sava darba procesu: ko viņš domāja, kā notika domu gājiens tad kad viņš veidoja kaut kādu jēdzienu.

Svarīgi!

Mums jāpiedāva skolēniem ne tikai zināšanas,
bet arī prasmi strādāt ar tām.

Veidot universālo mācību darbību – nozīmē:

Iemācīt pildīt mācību uzdevumus,
kuriem ir noteikts darbības paņēmieni,
domāšana. Komunikācija uz parauga
(etalona) pamatā

Nodot tālāk metapriekšmeta darbības
paņēmienu

Iemācīt ielikt šo paņēmienu sava mācību
darbībā un pēc nepieciešamības –
attīstīt to

Metodiskais dienests

No priekšmetu MA uz
metapriekšmetu MA

Kabinetu sistēma

Projektu darbības kabineti

Informatīvi- bibliotēku centri

Mācību vide rekreācijās

Mācību plāns

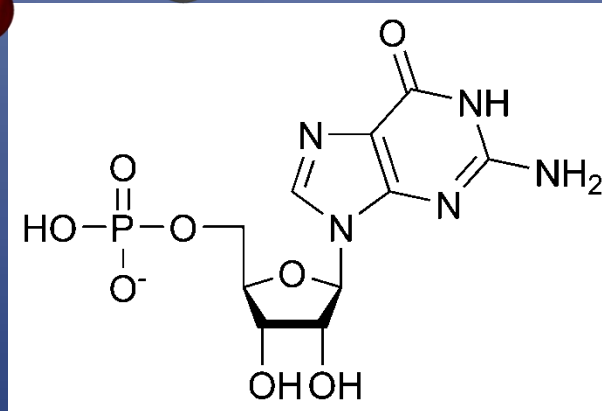
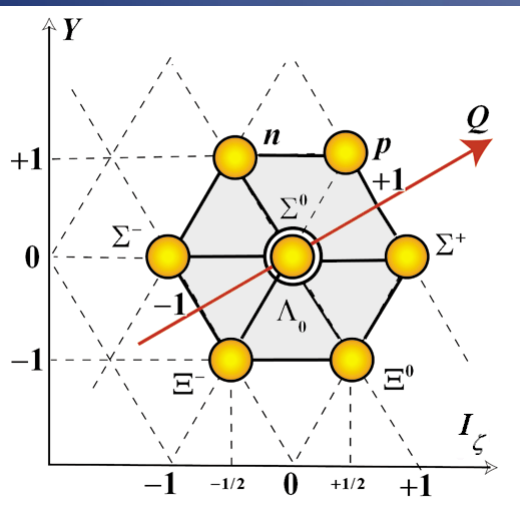
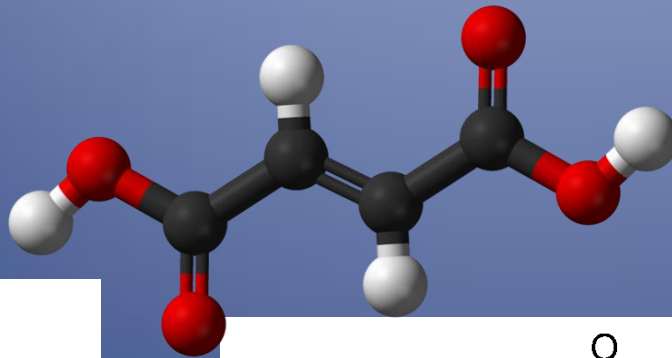
- Metapriekšmeti – priekšmeti, kuri atšķiras no ierastiem priekšmetiem. Viņi vienlaikus savieno sevī priekšmetus un metapriekšmetus

Metapriekšmeti mācību plānā

«Projektu darbības pamati»,
«Grāmata» (apzināta lasīšana un grāmatu izvēle), «Diskusija»,
«Gudrs pircējs»,
«Māja» (Kā skolas zināšanas izmantot mājas darbos),
«Pirmā palīdzība»,
«Instrukcija» (kā pareizi lasīt instrukcijas, izmantot tās un pašam veidot instrukcijas),
«Kā būt veiksmīgam?»,
«Uzziņas kultūra»,
«Domāšanas kultūra»,
«Pašapziņa»,
“Fakts”,
«Pētniecība” utt.

Metapriekšmets «Zīme»

Metapriekšmeta “Zīme” galvenais uzdevums
veidot skolēniem shematizācijas prasmes

Mācību kursa plānošana

No lineārā plānošanas veida
uz nelineāro

Nelineārais dinamiskais stundu saraksts

Nelineārais stundu saraksts ir, jā tās

- **kustīgs** – mainās ne retāk, ka vienu reizi mēnesī vai nedēļas aizstājējas;
- **pedagogiem ir iespēja** apvienot un integrēt dažādus mācību priekšmetus un tiek veidotās dažāda vecuma un dažāda līmeņa mācību grupas;
- **skolēniem ir iespēja** pašiem izvēlēties nodarbības pēc interesēm un ir iespēja apmeklēt dažāda līmeņa nodarbības lai būtu iespēja paaugstināt zināšanas līmeni pamatpriekšmetos.

Elastīgums, dinamisms, variācija.

Nelineārais dinamiskais stundu saraksts

Nodarbību laiks	7. klase	8.klase	9. klase
8.30-9.15	Laboratorijas, darbnīcas (pēc skolēnu izvēles)		
9.30-10.15	Iegremdēšana	Iegremdēšana fizikā	Iegremdēšana
10.30-11.15	ģeogrāfijā		vēsturē
11.30-12.15	Sacensības krievu “laptā” (1.tūre)		
12.30-13.15	Praktikums matemātikā	Autoru(pasniedzēju) projektu darbnīcas (pēc skolēnu izvēles)	
13.30-14.15	Angļu un franču valodas dažāda līmeņa grupas		
14.15-15.15	Pusdienas pārtraukums, atpūta		
15.15-16.00	Diskusiju klubs “Problēmkinos”, darbs projektu un pētnieciskās grupās, eklektīvie kursi, individuālās (grupu) konsultācijas		
16.15-17.00	Teātra studija, fotostudija, preses centrs, treninngs, sporta sekcijas		

Vidusskola – izglītības centrs “Kudrovo”, “Citā skola ”: mūsdienu mācību procesa projektēšana

Vidusskola – izglītības centrs “Kudrovo”, “Citā skola ”: mūsdienu mācību procesa projektēšana

Vidusskola – izglītības centrs “Kudrovo”, “Citā skola ”: mūsdienu mācību procesa projektēšana

Vidusskola – izglītības centrs “Kudrovo”, “Citā skola ”: mūsdienu mācību procesa projektēšana

T.Rogozina – vadības katedras docente,
Ļeņingradas apgabala izglītības attīstības
institūts

